

Posudek oponenta na diplomovou práci

Název práce: Spravedlnost a férovost v pracovním prostředí a nástroje sloužící k jejich měření

Autor: Bc. Martin Pocar

Oponent: Mgr. et Mgr. Jan Jaroš

PŘÍNOSNOST tématu, kterým se autor ve své diplomové práci zabývá vyplývá už ze skutečnosti, že velká část jím zpracovaných zdrojů není starší několika mála let a zároveň je jich drtivá většina zahraničních, tj. už jen pohledem na seznam zdrojů lze usuzovat, že zatímco v zahraničí se jedná o velmi aktuální téma, v tuzemsku mu prozatím nebyla věnována odpovídající pozornost, na což autor sám upozorňuje. Zároveň nelze přehlédnout, že v pracovním prostředí většina populace tráví velkou část svého života a vnímání férovosti a spravedlnosti jistě má vliv na celou řadu souvisejících psychologických jevů, čímž se autor zabývá v kapitolách čtyři a pět. Konečně, adaptace autorem zkoumaných měřících nástrojů proběhla v posledních letech v řadě evropských i neevropských zemí a je jedině žádoucí, aby se k těmto připojila i Česká republika.

Přestože, nepočítaje abstrakt a popis struktury práce v jejím úvodu lze **CÍLE** předložené práce explicitně a jasně formulované nalézt až v sedmé kapitole práce, lze dojít k závěru, že autor je ve své práci naplnil. Předpokládaným cílem teoretické části je zřejmě představení psychologického výzkumu spravedlnosti a férovosti v pracovním prostředí, kde pro absenci tuzemských výzkumů je pozornost autora zaměřena do zahraničí. Na tento pak smysluplně navazují cíle empirické části, kterými jsou primárně ověření psychometrických vlastností zahraničních škál měření spravedlnosti (Colquitt's Organizational Justice Scale – COJS) a férovosti (Perceived Overall Justice scale – POJ) v českém prostředí a jejich základní validizace. Kromě těchto primárních cílů si pak autor stanoví a naplňuje také vedlejší cíle spočívající v adaptování dalších souvisejících zahraničních škál.

PO FORMÁLNÍ STRÁNCE předložená práce obsahuje 106 stran textu včetně seznamů použité literatury, grafů, obrázků, tabulek a zkratk. K tomu je potřeba ještě připočítat 5 stran příloh, čímž se práce celkově dostává na 111 stran. Seznam literatury čítá 168 titulů, z čehož drtivou většinu představují zahraniční zdroje. Práce je přehledně rozdělena na teoretickou a výzkumnou část, které se dále dělí do šesti kapitol v rámci části teoretické a poslední sedmé kapitoly naplňující celou výzkumnou část. Citace jsou dle slov autora uvedeny v souladu s normou APA v jejím sedmém vydání, nicméně, tomu neodpovídá forma přímých citací, které by již neměly být uvedeny kurzívou. Zároveň se při čtení práce zdá, že v kapitolách čtyři a pět došlo k opomenutí číslování jednotlivých podkapitol.

V TEORETICKÉ ČÁSTI se autor nejprve zamýšlí nad vymezením pojmů spravedlnosti a férovosti, a to jak v obecné rovině, tak především v kontextu pracovního prostředí. V rámci tohoto vymezení taktéž poukazuje na obtíže spojené se zaměňováním těchto dvou pojmů, jakož i jejich obsahovým rozlišováním některou novější literaturou. Ve druhé a třetí kapitole autor čtenáře seznamuje s vývojem výzkumu spravedlnosti v pracovním prostředí, přičemž v kapitolách čtyři a pět popisuje význam těchto výzkumů v kontextu oboru psychologie práce a organizace.

V závěrečné šesté kapitole představuje autor hlavní nástroje měření spravedlnosti a férovosti, čímž čtenáře smysluplně dovádí do další empirické části.

Teoretická část práce je psána velmi čtivě, přehledně a systematicky uvádí čtenáře do autorem zkoumané problematiky. Velmi dobře shrnuje zahraniční výzkumnou činnost ve vymezené oblasti, přičemž v tomto smyslu čerpá z neobvykle početného množství zahraničních zdrojů. Konečně tato část nabízí i vlastní závěry autora a i přes formální nedostatky spočívající v absenci číslování čtvrté a páté kapitoly ji lze hodnotit jako velmi zdařilou.

V EMPIRICKÉ ČÁSTI autor plynule navazuje na předchozí kapitolu, formuluje výzkumné otázky a následně hypotézy ve vztahu k již dříve v teoretické části představeným zahraničním škálám měření spravedlnosti (COJS) a férovosti (POJ), které si vytýčil za cíl adaptovat do českého prostředí. Následuje popis designu výzkumného projektu, ve kterém je třeba ocenit jeho komplexnost a promyšlenost při současném využití pěti zahraničních v tuzemsku doposud neadaptovaných měřících nástrojů. Stejně tak je vhodné ocenit autorem dobře uchopenou etickou stránku výzkumu, spočívající v informovaném souhlasu s participací na výzkumu, schválením návrhu výzkumu Komisí pro etiku ve výzkumu FFUK a zřízení speciální webové stránky pro prezentaci výsledků. Sběr dat proběhl dnes již standardním online způsobem a data pro další zpracování byla získána od 370 respondentů. Zde je třeba poznamenat, že přestože se nejednalo o reprezentativní vzorek – což autor vypořádává v diskusi – v rámci diplomového výzkumu jde o relativně početný a uspokojivý soubor. Podkapitola věnující se prezentaci výsledků je velmi podrobná a zdařile zpracovaná. Jejich interpretace pak následuje v **DISKUSNÍ ČÁST**, kde jsou výsledná data prezentována společně s autorským vysvětlením a předestřením možných důvodů pro očekávané, ale i překvapivé výsledky. Konečně, se v diskusní části autor zdařile vypořádá též s limity svého výzkumu a případnými otázkami, které čtenáře – v tomto případě oponenta – napadaly při studiu diplomového výzkumu.

CELKOVĚ lze konstatovat, že autor

- předložil práci s precizně, systematicky a čtivě zpracovanou teoretickou částí ve které vycházel z nadprůměrného množství relevantních zahraničních zdrojů a prokázal tak velmi dobrou orientaci v tuzemsku doposud opomíjené psychologické problematice;
- jasně a smysluplně formuloval výzkumné cíle a strukturoval je do jednotlivých hypotéz;
- velmi dobře zpracoval ve výzkumu získaná data a srozumitelně je prezentoval v kontextu empirického ověření stanovených hypotéz;
- přehledně interpretoval výsledky svého diplomového výzkumu, uspokojivě se vypořádal s jeho limity v rámci diskusní části a předestřel možnosti dalšího výzkumného směřování.

Hodnotitel oceňuje jazykové a formální zpracování předložené práce.

Předloženou práci **HODNOTÍM VÝBORNĚ** a **DOPORUČUJI K OBHAJOBĚ**.

V Praze 16. května 2021

Mgr. et Mgr. Jan Jaroš